

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد (M.A)

نام و نام خانوادگی دانشجو: مریم باقرپور در تاریخ ۸۸/۶/۲۶ رشته: علوم تربیتی

از پایان نامه خود با عنوان: بررسی تأثیر آموزش بن بن بر زبان آموزی و خلاقیت کودکان پیش دبستانی
شهرک گلستان شیراز

بدرجه عالی و نمره ۱۸ دفاع نموده است.

نام و نام خانوادگی اعضای هیأت داورى سمت امضاء اعضای هیأت داورى

استاد راهنما

استاد مشاور

استاد داور

۱- دکتر بابک شمشیری

۲- دکتر جواد فرزاد فر

۳- دکتر عباس قلتاش

مدیر / معاونت پژوهشی

مراتب فوق مورد تأیید است.

مهر و امضاء

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد مرو دشت

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته برنامه ریزی درسی (M.A.)

علوم تربیتی

عنوان:

بررسی تأثیر آموزش بن بن بر زبان آموزی و خلاقیت کودکان

پیش دبستانی شهرک گلستان شیراز

استاد راهنما:

دکتر بابک شمشیری

استاد مشاور:

دکتر جواد فرزائف

نگارش:

مریم باقرپور

سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۷

تقدیم به:

همسرم، مهریار که با گذشت و فداکاری مرا در این راه یاریگر بود.

و تقدیم به خانواده ام، به خصوص مادرم که دست یافتن به هیچ موفقیتی نمی تواند پاسخگوی ذره ای از محبت بی دریغشان باشد.

سپاسگزاری:

از استاد گرامی، جناب آقای دکتر شمشیری به پاس زحمتهایشان صمیمانه تشکر می‌کنم، که با پیشنهاد های سازنده در مقام استاد راهنما به غنای بیشتر این پایان نامه کمک نمودند.

از استاد محترم، جناب آقای دکتر فرزانه در مقام استاد مشاور به پاس زحمت های بی دریغشان صمیمانه قدر دانی می‌نمایم.

از کلیه اساتید محترم که در طول دوره کارشناسی ارشد، مرا همراهی نمودند، سپاس‌گزاری می‌نمایم.

چکیده :

هدف از تحقیق حاضر، بررسی اثر بخشی آموزش بن بن بر زبان آموزی و خلاقیت کودکان پیش دبستانی بوده است. روش پژوهش، شبه تجربی بوده که جامعه آماری آن ۱۹۸ کودک مراکز آموزشی شهرک گلستان بوده‌اند. گروه نمونه پژوهشی ۳۰ نفر از کودکان پیش دبستانی شهرک گلستان شیراز بوده، که بصورت تصادفی طبقه‌ای، انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل: تست خلاقیت تصویری تورنس^۱ و ابزار دیگر پژوهش، آزمون عملکردی برای سنجش خواندن بود و ۱۱ سوال داشت. از هر ۵ مهد کودک واقع در شهرک گلستان به صورت تصادفی ۶ نفر انتخاب شدند و از همه آنها سوالات آزمون عملکردی پرسیده شد. آموزش بن بن داده شد، نتایج نشان داد: آموزش بن بن بر زبان آموزی و خواندن که یکی از مولفه های زبان آموزی است تأثیر معناداری دارد. و بر خلاقیت کودکان پیش دبستانی تأثیر کمی دارد. از ۴ مولفه خلاقیت که شامل انعطاف، ابتکار، بسط و سیالی می باشد، فقط بر روی ابتکار تأثیر معناداری دارد.

کلید واژه ها:

۳- بن بن بن

۲- خلاقیت

۱- زبان آموزی

^۱ - Torrance

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات پژوهش	
۱-۱ مقدمه	۲
۲-۱ بیان مسئله	۶
۳-۱ اهمیت و ضرورت پژوهش	۸
۴-۱ اهداف پژوهش	۱۰
۵-۱ فرضیه ها	۱۱
۶-۱ تعاریف نظری و عملیاتی متغیرهای پژوهش	۱۲
فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق	
۱-۲ مقدمه	۱۴
۲-۲ اهمیت مراکز پیش دبستانی	۱۴
۳-۲ هدف از ایجاد پیش دبستانی	۱۵
۴-۲ تاریخچه پیش دبستانی	۱۵
۵-۲ نظر دانشمندان درباره پیش دبستانی و تربیت کودک	۱۶
۶-۲ نقش بازی در آموزش و پرورش پیش دبستانی	۲۰
۷-۲ اثرات تربیتی بازی	۲۱
۸-۲ نظریه های مربوط به بازی	۲۱
۹-۲ تئوریهای بازی از نظر دانشمندان	۲۲
۱۰-۲ نمونه برخی تحقیقات در زمینه بازی	۲۳
۱۱-۲ ارتباط بازی و زبان آموزی	۲۴
۱۲-۲ انواع بازی ها	۲۵
۱۳-۲ تعاریف زبان آموزی	۲۷

۲۷	۱۴-۲ هدف زبان آموزی
۲۹	۱۵-۲ روشهای آموزش خواندن برای کودکان پیش دبستانی
۲۹	۱۶-۲ نظریات فیزیولوژیکی زبان آموزی و خواندن
۳۰	۱۷-۲ چگونگی یادگیری زبان کودک
۳۱	۱۸-۲ نظریه های زبان آموزی
۳۱	۱-۱۸-۲ رفتارگرایی و زبان
۱۳	۲-۱۸-۲ ذهن گرایی و زبان
۳۲	۱۹-۲ چهار دیدگاه نظری در خصوص رشد زبان
۳۳	۲۰-۲ نظریات دانشمندان در مورد زبان آموزی
۳۵	۲۱-۲ تحقیقات انجام شده در زمینه زبان آموزی در خارج کشور
۳۸	۲۲-۲ تحقیقات انجام شده در زمینه زبان آموزی در داخل کشور
۳۹	۲۳-۲ رابطه خواندن و موفقیت در مدرسه
۳۹	۲۴-۲ مقدمه ای در زمینه خلاقیت
۴۰	۲۵-۲ تعاریف خلاقیت
۴۰	۲۶-۲ نظریات دانشمندان در زمینه خلاقیت
۴۲	۲۷-۲ خلاقیت در کلام پال تورنس
۴۳	۲۸-۲ اصول تورنس
۴۴	۲۹-۲ مهمترین ویژگی های تفکر خلاق
۴۵	۳۰-۲ پیشینه خلاقیت در خارج از کشور
۴۸	۳۱-۲ پیشینه خلاقیت در داخل کشور

فصل سوم: روش اجرای پژوهش

۵۰	۱-۳ مقدمه
۵۰	۲-۳ روش پژوهش
۵۰	۳-۳ جامعه آماری
۵۱	۴-۳ نمونه و روش نمونه گیری
۵۱	۵-۳ ویژگی های توصیفی نمونه آماری

۵۲	۶-۳ ابزارهای تحقیق.....
۵۲	۷-۳ روایی و پایایی آزمون عملکردی و آزمون تورنس.....
۵۳	۸-۳ روش اجرای کار.....
۵۵	۹-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته ها

۵۷	۱-۴- مقدمه.....
۵۷	۲-۴ بررسی فرضیه های پژوهش.....
۵۷	۱-۲-۴ فرضیه اول پژوهش.....
۶۰	۲-۲-۴ فرضیه دوم پژوهش.....
۶۳	۳-۲-۴ فرضیه سوم پژوهش.....
۶۵	۴-۲-۴ فرضیه چهارم پژوهش.....
۶۹	۵-۲-۴ فرضیه پنجم پژوهش.....
۷۲	۶-۲-۴ فرضیه ششم پژوهش.....

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۷۶	۱-۵ مقدمه.....
۷۶	۲-۵ خلاصه پژوهش.....
۷۸	۳-۵ بحث در نتایج.....
۷۸	۱-۳-۵ بحث در نتایج فرضیه اول.....
۷۸	۲-۳-۵ بحث در نتایج فرضیه دوم.....
۷۹	۳-۳-۵ بحث در نتایج فرضیه سوم.....
۸۰	۴-۳-۵ بحث در نتایج فرضیه چهارم.....
۸۰	۵-۳-۵ بحث در نتایج فرضیه پنجم.....
۸۱	۶-۳-۵ بحث در نتایج فرضیه ششم.....
۸۱	۴-۵ پیشنهاد های پژوهشی.....

۵-۵ پیشنهاد های کاربردی ۸۲

۵-۶ محدودیتهای پژوهش ۸۲

منابع

۸۳ منابع فارسی

۸۶ منابع انگلیسی

پیوست

۸۸ پرسشنامه آزمون عملکردی

۹۰ پرسشنامه آزمون خلاقیت تصویری

۹۶ تصاویر کتاب زبان آموزی

۱۰۰ تصاویر از بازی بن بن بن

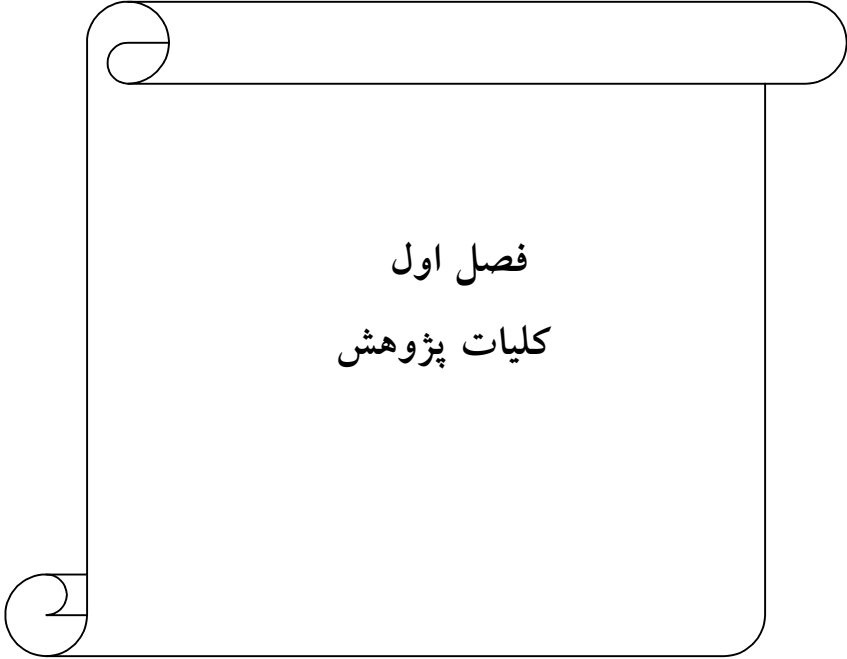
۱۰۲ پرسشنامه آزمون عملکردی جهت سنجش روایی

۱۰۳ چکیده انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۴: توزیع حجم نمونه آماری بر اساس گروه	۵۷
جدول ۲-۴: توزیع حجم گروه آزمایش بر اساس جنسیت	۵۸
جدول ۳-۴: توزیع حجم گروه سستی بر اساس جنسیت	۵۸
جدول ۴-۴: تاثیر شیوه بن بن بر خلاقیت کودکان پسر و دختر مقطع پیش دبستانی	۵۹
جدول ۵-۴: میانگین میزان خلاقیت پسران و دختران در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون	۶۰
جدول ۶-۴: میانگین میزان خلاقیت گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون	۶۰
جدول ۷-۴: میانگین میزان خلاقیت کودکان پسر و دختر به تفکیک گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون	۶۱
جدول ۸-۴: تاثیر شیوه بن بن بر زبان آموزی کودکان پسر و دختر مقطع پیش دبستانی	۶۲
جدول ۹-۴: میانگین نمره زبان پسران و دختران در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون	۶۳
جدول ۱۰-۴: میانگین نمره زبان گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون	۶۳
جدول ۱۱-۴: میانگین میزان خلاقیت کودکان پسر و دختر به تفکیک گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون	۶۴
جدول ۱۲-۴: تاثیر شیوه بن بن بر میزان ابتکار کودکان پسر و دختر مقطع پیش دبستانی	۶۵
جدول ۱۳-۴: میانگین میزان ابتکار پسران و دختران در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون	۶۶
جدول ۱۴-۴: میانگین میزان ابتکار گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون	۶۶
جدول ۱۵-۴: میانگین میزان ابتکار کودکان پسر و دختر به تفکیک گروه آزمایش و کنترل در	

- ۶۷ پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون.....
- جدول ۱۶-۴: تاثیر شیوه بن بن بن بر میزان انعطاف پذیری کودکان پسر و دختر مقطع پیش دبستانی ۶۸
- جدول ۱۷-۴: میانگین میزان انعطاف پذیری پسران و دختران در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون ۶۹
- جدول ۱۸-۴: میانگین میزان انعطاف پذیری گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون ۶۹
- جدول ۱۹-۴: میانگین میزان انعطاف پذیری کودکان پسر و دختر به تفکیک گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون ۷۰
- جدول ۲۰-۴: تاثیر شیوه بن بن بن بر میزان سیالی کودکان پسر و دختر مقطع پیش دبستانی ۷۱
- جدول ۲۱-۴: میانگین میزان سیالی پسران و دختران در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون ۷۲
- جدول ۲۲-۴: میانگین میزان سیالی گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون ۷۲
- جدول ۲۳-۴: میانگین میزان سیالی کودکان پسر و دختر به تفکیک گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون ۷۳
- جدول ۲۴-۴: تاثیر شیوه بن بن بن بر میزان بسط کودکان پسر و دختر مقطع پیش دبستانی ۷۴
- جدول ۲۵-۴: میانگین میزان بسط پسران و دختران در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون ۷۵
- جدول ۲۶-۴: میانگین میزان بسط گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون ۷۵
- جدول ۲۷-۴: میانگین میزان بسط کودکان پسر و دختر به تفکیک گروه آزمایش و کنترل در پس آزمون قبل و بعد از حذف تاثیر پیش آزمون ۷۶

فصل اول
کلیات پژوهش

اهمیت تعلیم و تربیت مقطع پیش دبستانی بر هیچ کس پوشیده نیست. آموزش و پرورش در این دوره، به عنوان درون دادی حساس هم از نظر رشد کلی یک فرد و هم از نظر تأثیر در پذیرش و نگهداری کودکان در سطوح ابتدایی، در سیاست ملی آموزش و پرورش سال ۱۹۸۶ مورد تأکید فراوان قرار گرفته است (کول^۱، ترجمه مفیدی، ۱۳۷۷).

شش سال اول زندگی کودک سالهایی حساس هستند زیرا میزان رشد در این سالها نسبت به مراحل دیگر رشد، سرعت بسیار بیشتری دارد. تعلیم و تربیت در دوره پیش دبستانی فرصتهایی فراهم می آورد تا کودک با آزمایشها، اشیاء و مکانهای متنوع روبرو شده، کسب تجربه کند. مقطع پیش دبستانی فرصتهایی ایجاد می کند تا کودک با بزرگترها، گروههای دیگر و هم ردیفان خود مواجه شود و به تعامل معنی دار و غنی با آنها بپردازد. و محیطی است که امنیت عاطفی و حمایتی کودک را تأمین می کند. یک برنامه آموزش و پرورش مناسب در این دوره، تجاربی محرک برای رشد ذهنی، زبانی، جسمی، اجتماعی و عاطفی و... کودکان فراهم می آورد (ترکمان، ۱۳۷۳).

دوره پیش دبستانی فواید بسیاری برای کودکان دارد به عنوان مثال:

به پرورش و سلامت جسمی، هماهنگی ماهیچه ای مناسب و مهارتهای حرکتی اساسی در کودک کمک می کند. به پرورش عادات بهداشتی سالم و تشکیل مهارتهای پایه لازم به منظور سازگاری شخصی کودک، مانند لباس پوشیدن و در آوردن، خوردن، نظافت و ... کمک می کند.

به پرورش آداب و نگرشهای اجتماعی مطلوب، به منظور تشویق در مشارکت گروهی سالم و حساس کردن کودک به حقوق و امتیازات دیگران منجر می شود. به پرورش پختگی عاطفی از طریق راهنمایی کودک به بیان و ابراز خود، شناخت، پذیرش و کنترل احساسات و عواطف شخصی کمک می کند (محمدی، ۱۳۷۹).

باعث تقویت درک زیباییها در کودک می شود. باعث تشویق کودک به استقلال و خلاقیت از طریق فراهم کردن فرصتهای کافی برای ابراز خود می گردد. به پرورش توانایی کودک برای بیان احساسات و افکار به زبانی روان، واضح و صحیح کمک می نماید (باز الهی، ۱۳۸۱).

بنابراین تعلیم و تربیت در دوره پیش دبستانی بسیار حایز اهمیت است و باید به آن توجه ویژه ای شود.

^۱ - Kaul

از آنجا که کودکان امروز آینده سازان فردای جامعه هستند باید به پرورش تمام ابعاد وجودی کودک اهمیت داده شود (از جمله ابعاد عاطفی - اجتماعی - خلاقیت - زبان آموزی - ذهنی - جسمی و حرکتی و ...). از بین تمام ابعاد به دو مقوله زبان آموزی و خلاقیت در دوره پیش دبستانی می پردازیم.

زبان آموزی ۴ رکن اساسی دارد که عبارتند از: خواندن، نوشتن، صحبت کردن و گوش دادن. از آنجایی که خواندن، یکی از ارکان زبان آموزی است و برای موفقیت در سالهای بعدی کودک بسیار مهم است، در این تحقیق از ۴ مهارت زبان آموزی بر خواندن، تکیه شده است.

خواندن مهارتی پایه ای در زندگی انسان امروزی است که از یک سو ارتقاء آن بر پیشرفت انسان در کلیه شئون زندگی که به نحوی با مهارت خواندن در ارتباط هستند، تاثیر مستقیم داشته و از سوی دیگر بسیاری از ناتوانی های تحصیلی و عقب افتادگی های ناشی از آن و حتی مشکلات ارتباطی، از جمله سوء تفاهم های بین افراد و جوامع هم به نحوی با درجات مختلف با این ضعف در ارتباط هستند.

در گذشته تدابیر زیادی برای آموزش خواندن کودکان پیش دبستانی ارائه می شد از جمله اینکه کتابهایی را در اختیار کودکان قرار می دادند و صدای اول و آخر را به وسیله شکل های مختلف به کودکان آموزش می دادند اما کودکانی که به روش سنتی کار می کردند هیچگاه موفق نشدند که متن یا کتاب یا هر مطلب دیگری را بخوانند.

کودکان، آمادگی کلی برای کلاس اول دبستان پیدا می کردند. با توجه به این مشکل تدابیری اندیشیده و سعی بر آن شد که از روشهای فعال تری استفاده شود که کودک بتواند مشارکت فعالی داشته باشد و به این ترتیب با ذوق و شوق بیشتری سعی در یادگیری و آموزش خواندن داشته باشد. یکی از روش های فعال که امروزه مورد استفاده قرار می گیرد و به تازگی در ایران ابداع شده، بازی آموزشی بن بن بن است با این هدف که کودکان بتوانند بدون اینکه با تک تک حروف به طور مجزا آشنا باشند مطالب را بخوانند. بازی آموزشی بن بن بن که برای آموزش خواندن کودکان ارائه شده است، روش نوینی است که سعی شده به وسیله آن، خواندن را آموزش دهند به نحوی که در پایان آموزش، کودکان بتوانند کتاب داستان و یا هر مطلب دیگر مثلاً روزنامه یا موارد نوشته شده بر در و دیوار و نظایر آن را خودشان بخوانند. در واقع روش بن بن بن از روش گشتالتی که به کل نگاه می کند استفاده می کند و تداعی دیداری بین شکل نوشته شده و عکس یا تصویر آن کلمه در ذهن کودک نقش می بندد.

بازی آموزشی بن بن بن ۳ بسته آموزشی دارد. بن بن بن نام مجموعه ای از سر گرمی های آموزشی و هدفمند می باشد که به منظور ایجاد یا ارتقاء مهارت خواندن به وسیله شرکت نهال شور انگیز در ایران طراحی

و تولید می شود. در این بازی که سبک نوین آموزش است کارت هایی وجود دارد. در قسمت پایین آن کلمه نوشته شده و در قسمت بالای آن شکل مربوط به آن کلمه به کودک نشان داده می شود و تداعی بین شکل کلمه و کلمه نوشته شده در ذهن کودک ایجاد می شود، سپس کارتهایی را به کودکان نشان می دهند که در قسمت پایین آن کلمه نوشته شده و در قسمت بالای آن هیچ شکلی مشاهده نمی شود. تمام شکلها به صورت بریده شده وجود دارند که کودکان باید با توجه به کلمه مورد نظر در پایین کارت شکل مربوط به آن را در جای خود قرار دهند.

بر عکس آن هم صادق است یعنی می توان شکل را به کودک نشان داد و صورت نوشتاری آن را از بچه ها در خواست کرد. در حقیقت بازی آموزشی بن بن با این هدف تولید شده است که کودکان بتوانند بخوانند و در پرتو این دست آورد بزرگ به موفقیت های دیگری نیز دست پیدا کنند (به بخش پیوست رجوع شود). خلاقیت یکی از موارد مهم در زندگی کودکان است و اختراع، اکتشاف و مواردی از این قبیل از انسانهای خلاق و با هوش زاینده می شوند. اگر کودکان خلاق باشند، در آینده، می توانند با توجه به پیشرفت روز افزون تکنولوژی و ... افراد مثر ثمری برای جامعه باشند.

خلاقیت در خلا شکل نمی گیرد و هر چه دانش و تجربه کودکان بیشتر باشد، پایه و مبنای کوششهای خلاق آنها کیفی تر است. یک محیط بر انگیزنده مثل پیش دبستانی، می تواند در بهبود خلاقیت کودکان سهم موثر تری داشته باشد. فراهم کردن فرصتها و امکانات در بازیهای آزاد، به ویژه بازیهای نمایشی و ساختمان سازی (سازنده) خلاقیت را در کودکان شکوفا می سازد. زمانی که کودکان پیش دبستانی خلاق باشند، در آینده میتوانند مبتکران و دانشمندان بزرگی شوند. خلاقیت دارای ۴ مولفه می باشد که عبارتند از: سیالی، بسط، ابتکار و انعطاف (مفاخری، ۱۳۸۱).

در این تحقیق به تمام مولفه های خلاقیت توجه شده است. هدف از این پژوهش بررسی و نقش آموزش بن بن بر روی خلاقیت و زبان آموزی و خواندن کودکان پیش دبستانی است. همچنین دو روش آموزشی سنتی و نوین را با هم مقایسه می کنیم تا مشخص شود که کدام یک به خواندن کودکان پیش دبستانی منجر می شود. با خواندن مطالب مختلف توسط کودک بر گنجینه لغات او افزوده می شود بنابر این تاثیری که بر خلاقیت می گذارد را بررسی می کنیم.

بیان مسئله

با توجه به مسئله مهم خواندن برای کودکان پیش دبستانی، سعی و تلاش بسیاری در این زمینه انجام شده تا کودکان موفق شوند کتابها و مطالب در حد سن خودشان را بخوانند. از گذشته تا کنون مربیان با تجربه در پیش دبستانها علاقمند بودند که خواندن را به کودکان آموزش دهند ولی موفق نشدند. کتابهای زبان آموزی که در بهترین و معتبرترین انتشارات ایران ملاحظه می شد شامل عکسها و تصاویری بود که فقط می توانستند صدای اول و آخر کلمات را به کودکان آموزش دهند به صورتی که کودک با دیدن تصاویر مختلف در یک صفحه موفق می شد تشخیص دهد که به عنوان مثال دو کلمه آهو و آب، هر دو با صدای آ شروع می شوند. ولی نتوانستند خواندن را فرا گیرند.

زمانی که کودکان موفق شوند کتابها و مطالب مختلف را بخوانند بر گنجینه لغات آنها و همچنین به اطلاعا تشان در زمینه های مختلف افزوده می شود. می توانند خلاقیت خود را پرورش دهند مثلاً می توانند قصه های خیالی را بخوانند و در مراحل بعدی، خودشان آخر قصه را بسازند و این مهارت را پرورش دهند. بنابراین برای اینکه خواندن کودکان پیش دبستانی پیشرفت کند، بازی آموزشی بن بن بن مورد توجه واقع شد. این بازی آموزشی در ایران ساخته شده است. روش کار با بن بن بن به اینصورت است: ابتدا تصاویر مختلف به کودک عرضه می شود که در بالای آن عکس مورد نظر و در قسمت پایین آن کلمه نوشته شده مربوط به تصویر یا عکس به کودکان نشان داده می شود. در مرحله بعدی کارت هایی به کودکان نشان می دهند که کلمه در پایین کارت نوشته شده ولی در بالا عکسی مشاهده نمی شود. عکس مورد نظر پشت کارت کشیده شده است، کلمه را به کودک نشان داده، سپس پشت کارت را که تصویر مورد نظر در آن کشیده شده است. می توان برعکس هم کار کرد یعنی اول عکس را نشان دهیم، کارت را برعکس کنیم و شکل نوشتاری کلمه را نشان دهیم. در مراحل بعد یا عکس را نشان می دهیم و از کودک می خواهیم که شکل نوشتاری مربوط به عکس را بیابد یا اینکه، شکل نوشتاری کلمه را به کودک نشان می دهیم و می خواهیم که تصویر مربوط به کلمه را بیابد. کودک کل کلمه را با شکل آن کلمه مرتبط می کند. این روش نوین آموزشی است. روش سنتی بصورت آموزش کتاب زبان آموزی است که تصاویر را به کودک نشان می دهند و از کودک می خواهند که صداهای اول و آخر تصاویر را شناسایی کند.

مسائل مربوط به زبان آموزی و خواندن و خلاقیت بسیار مهم هستند ولی متأسفانه تحقیقات انجام شده در این زمینه اندک است و خلأ مطالعاتی داریم. تاکنون در ایران بطور متمرکز و همه جانبه به این موضوع پرداخته نشده است و مصداقی تا آنجا که محقق اطلاع دارد موجود نیست.

با توجه به اینکه این موضوع مهم است، می‌خواهیم بدانیم که روش آموزشی بن بن بر روی خلاقیت و زبان آموزی کودکان پیش دبستانی چه تاثیری دارد؟

چه تاثیری بر خواندن کودکان پیش دبستانی دارد؟ کودکان پیش دبستانی بعد از آموزش بن بن تا چه میزان موفق خواهند بود مطالب را بخوانند و اینکه چقدر قادر خواهند بود کتاب های گروه سنی خود را بخوانند؟

آیا کودکان پیش دبستانی بعد از پایان آموزش می توانند کلمات داخل مجله و روزنامه و ... را بخوانند؟

ابزار جدید بن بن ارتباطی با خلاقیت دارد؟

آموزش بن بن به چه میزان می تواند برای کودکان پیش دبستانی موثر واقع شود واضح نیست و باید آزمایش شود.

اهمیت و ضرورت پژوهش

حقیقت این است که کودکان خرد سال و به خصوص کودکان بسیار خرد سال می توانند خواندن را بیاموزند (دومان^۱، ۱۳۷۶).

آموزش خواندن باعث می شود که کودکان ارتباط بهتری با محیط برقرار کنند. وقتی کودک بتواند مطالب مختلف را بخواند دید او وسیعتر می شود و دنیای پیرامون خود را بهتر درک می کند. و این ادراک گسترده در کل ابعاد زندگی کودک نقش مثبت ایفا می کند. در تحقیقاتی که در مهد کودکها و دبستانها صورت گرفته است، کودکانی که در مقطع پیش دبستانی زبان آموزی و خواندن را فرا گرفته اند در مقایسه با کودکانی که آموزشهای مختلف را یاد نگرفته اند پیشرفت بهتری دارند. معلمان آنها با مشکلات کمتری مواجه می شوند (دومان، ۱۳۷۶).

در تحقیقاتی که سالها قبل بوسیله دومان انجام شد، به کودکان کم توان ذهنی آموزش خواندن می دادند. به طوریکه وقتی کودک به سن ۶ سالگی می رسید میتوانست به اندازه کودکان یازده ساله بخواند. و بچه ها دیگر مجبور نبودند در موسسات مخصوص اطفال معیوب زندگی کنند (دومان، ۱۳۷۶).

بنابراین خواندن که یکی از مولفه های زبان آموزی است، در رشد همه جانبه کودک نقش مثبتی دارد. همچنین خلاقیت در زندگی کودکان نقش مهمی بازی می کند. کودکان خلاق چیزهایی را می بینند که همه نمی توانند آنها را مشاهده کنند.

چون خواندن و خلاقیت کودکان دو جنبه مهم از ابعاد رشد کودک است لذا در این تحقیق بازی آموزشی بن بن را وارد سیستم آموزشی نموده ایم تا به وسیله آن بتوانیم به کودکان خواندن را آموزش دهیم، و اثر آن را بر خلاقیت بررسی نماییم. این بازی آموزشی فوایدی دارد که آن را از آموزشهای گذشته متمایز می کند از جمله:

اگر چه آموزش رسمی کودکان از پایان ۶ سالگی آغاز می شود، اما چون این مجموعه جنبه آموزش مسقیم ندارد و اهداف آن از طریق بازی تامین می شود، نه تنها هیچ مشکلی را برای آنان ایجاد نمی کند بلکه آمادگی آنها را برای حضور در مدرسه به نحو کاملاً محسوسی افزایش می دهد.

کودکانی که زبان آموزی را به نحو موثر و مطلوب فرا گرفته اند در مقایسه با کودکانی که زبان آموزی را خوب نیاموخته اند مطالب را بهتر و زودتر یاد می گیرند و مورد توجه همسالان و معلمان واقع می شوند. این تجربه خوشایند باعث پیشرفت آنها در زمینه های دیگر می شود.

^۱-Dooman

همچنین برای ایرانیان مقیم کشور های دیگر که علاقه به فرهنگ خود دارند، می توان از بازی آموزشی بن بن کمک گرفت. در دنیا کسانی وجود دارند که علاقمند هستند زبان فارسی را فرا بگیرند آنها می توانند به وسیله این بازی آموزشی به هدفشان برسند. بن بن بر پایه استفاده از حافظه بصری طراحی گردیده و ناشنویان که به دلیل عدم بهره مندی از قوه شنوایی، دیگر قوایشان (از جمله بینایی) توسعه بیشتری یافته است به بهترین وجهی می توانند از این مجموعه استفاده کنند و به وسیله آن مهارت خواندن را کسب کنند.

موضوع پرورش خلاقیت به دلیل دارا بودن ماهیت پرورشی و تربیتی آن دارای اهمیت و اعتباری خاص می باشد.

پیچیدگیهای گوناگون دنیای امروز، فاصله چشمگیر کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته، رقابت های شدید جوامع در دستیابی به فن آوری برتر و نیاز به پرورش خلاقیت، شناسایی خلاقیت های موثر و تاثیر آن در سرنوشت جامعه را بیش از پیش نمایان می کند.

اینک جامعه ما بیش از هر زمان دیگری نیازمند افراد هوشمند، خلاق و نوآور است. هر قدر جهانی که در آن زندگی می کنیم پیچیده تر شود نیاز به شناسایی ذهن های خلاق و آفریننده بیشتر و شدید تر می گردد (هاشمی، ۱۳۸۵).

با توجه به اینکه روش سنتی نتوانست جوابگوی خواندن کودکان پیش دبستانی باشد، این پژوهش را به این جهت مهم می پنداریم که روش نوین آموزشی خواندن بتواند پاسخگوی خواندن کودکان باشد و خلاقیت کودکان را هم تحت تاثیر خود قرار دهد.